

El nostre estil d'educar

JUNY, 2018

El nostre estil d'educar

JUNY, 2018

La pedagogia no s'acaba mai i té, com deia Maragall de la poesia, virtuts inconeegudes

Joan Triadú
(1921 – 2010)

6	1. Presentació
8	2. La Institució Cultural del CIC: una institució cultural orientada al futur
8	D'on venim
10	Sobre la Institució Cultural del CIC
12	3. Una educació amb sentit
14	Una proposta educativa fonamentada
18	Una institució oberta que aprèn
20	4. Protagonistes de l'educació: alumnes, docents, famílies
21	Alumnes: una educació per a aprenents del segle XXI
24	Docents de la ICCIC
30	Famílies
32	5. Apunt final

A la ICCIC
partim
d'una visió
humanista
de l'educació,
personalitzada
i activa,
arrelada al
país i oberta
al món.

1. Presentació

La Institució Cultural del CIC (ICCIC) disposa de l'Ideari aprovat pel seu Patronat i, en coherència amb aquest Ideari, va elaborar i difondre l'any 2007 el seu projecte educatiu institucional intítulat "El nostre estil d'educar", ara revisat i actualitzat, deu anys després, d'acord amb els canvis profunds que viu el món de l'educació. En aquest text queda reflectida la cultura pedagògica que fonamenta la nostra labor educativa.

A la ICCIC partim d'una visió humanista de l'educació, personalitzada i activa, arrelada al país i oberta al món. Els fona-

ments sòlids que caracteritzen la nostra Institució, que la fan singular i pròpia, conflueixen amb una vocació ferma de participació efectiva en els processos de transformació de la societat. Per aquest motiu, no entenem "El nostre estil d'educar" com una caracterització estàtica, sinó, que, des d'una flexibilitat enriquidora, neix amb la voluntat de donar resposta d'una manera dinàmica, a partir de la reflexió permanent dels nostres professionals i de la interacció amb la comunitat educativa, als nous horitzons del coneixement i als reptes successius d'un món complex i canviant.

2. La Institució Cultural del CIC: una institució cultural orientada al futur

D'on venim

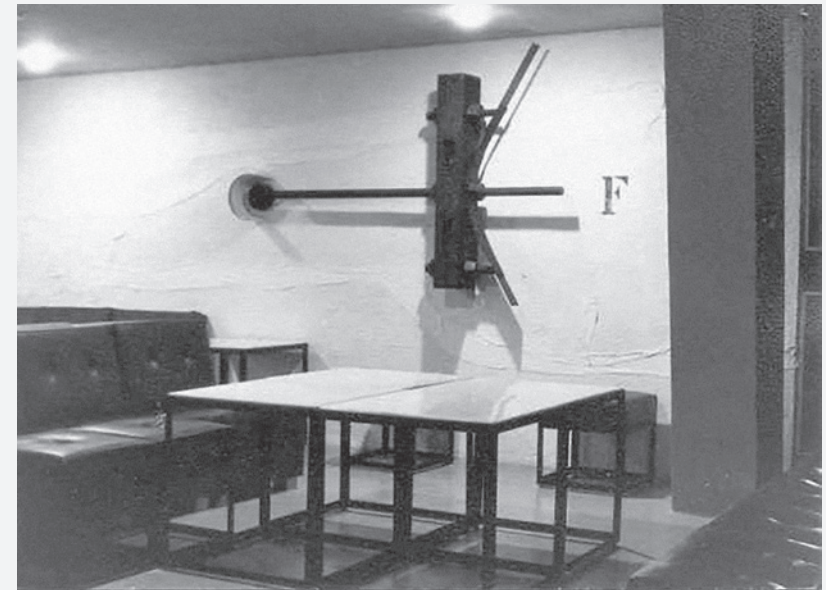
La ICCIC és una entitat al servei de la societat catalana que intervé en els camps de la cultura i l'educació. Va ser fundada a Barcelona, l'any 1950, per la pedagoga M. Rosa Farré i Escofet, amb el nom de CICF (Centre d'Influència Catòlica Femení), amb l'objectiu inicial d'emprendre projectes formatius destinats a la promoció social i professional de la dona. Ben aviat la ICCIC va eixamplar el seu radi d'acció per incidir en diferents nivells i àmbits educatius. En la difícil situació creada per la dictadura franquista, va

dur a terme, a més, una tasca rellevant de defensa i promoció de la cultura catalana. Hi va exercir una responsabilitat decisiva Joan Triadú¹, que en va ser director.

L'acció pedagògica de la nostra Institució va sorgir amb una clara vocació de represa dels postulats, actualitzats d'acord amb les circumstàncies, de l'Escola Nova, que havien modernitzat profundament l'ensenyament del nostre país durant el primer terç del segle XX. A la ICCIC ens sentim

vinculats a uns ideals que posen l'alumne al centre de l'acció educativa i que, esquivant l'excés de rutines, aposten per la incorporació d'aproximacions renovadores a la metodologia educativa. En el camp de l'ensenyament, ens sentim compromesos a assumir la condició de referent de constant reflexió, adaptació a la realitat de l'alumnat, de qualitat i d'excel·lència.

¹ El seu pensament pedagògic va quedar recollit, entre altres, a *Textos i pretextos de pedagogia 1938-2008*, Vic, Eumo editorial, 2009.

Sobre la Institució Cultural del CIC

L'acció formativa de la ICCIC, amb uns forts fonaments culturals, s'articula a través de sis escoles: Thau Barcelona i Thau Sant Cugat (ensenyaments obligatoris), CIC Escola de Batxillerats i CIC Cicles Formatius (ense-

nyaments postobligatoris), CIC Escola d'Idiomes i Virtèlia Escola de Música. En conjunt, generem una àmplia oferta basada en tres eixos fonamentals:

· Una educació amb sentit per a l'aprenent del segle XXI.

· Una proposta pedagògica actualitzada i compromesa amb la recerca i la innovació educativa.

Una organització oberta i amb esperit de servei, d'iniciativa

social, que adopta la naturalesa jurídica d'una fundació sense afany de lucre.

Ens mou l'anhel de contribuir a construir un país millor des de l'escola, partint de la convicció

que la qualitat d'una comunitat humana, la defineix la preparació de la seva gent. Des de la ICCIC aspirem a ser una baula important, un instrument educatiu i cultural destacat que es proposa crear les condicions

perquè el nostre alumnat pugui adquirir els fonaments que els permetin desplegar plenament les seves potencialitats vitals i professionals.

3. Una educació amb sentit

Conscients que el segle XXI exigeix una concepció integral de l'aprenentatge, que incorpora el valor d'una educació al llarg de la vida, assumim el principi propugnat per la UNESCO de definir les finalitats educatives en termes d'adquisició de competències. Així mateix, des de la ICCIC afirmem la necessitat de mantenir l'equilibri entre els quatre pilars de l'educació recollits a l'informe Delors² (1996): **aprendre a conèixer** (un coneixement general ampli amb l'oportunitat de treballar en profunditat un determinat nombre de temes), **aprendre a fer** (adquirir no sols capacitacions laborals, sinó també competències per afrontar múltiples i diverses situa-

cions i per treballar en equip), **aprendre a ser** (desenvolupar la personalitat pròpia i ser capaç d'actuar cada dia amb més autonomia, més criteri i més responsabilitat personal) i **aprendre a viure junts** (desenvolupar una comprensió vers les altres persones i valorar la convivència i la col·laboració). Davant de l'èmfasi que l'educació formal ha concedit a certs tipus de coneixement en detriment d'altres, a la ICCIC apostem per una educació que superi la separació entre els aspectes cognitius, ètics i emocionals i que, alhora que transmeti coneixements sòlids, potencii la sensibilitat, la creativitat, l'esperit crític i el comportament ètic.

Coincidim amb les orientacions plasmades per la UNESCO³, que propugna una visió humanista orientada al desenvolupament sostenible, amb una educació capaç de respondre als reptes del present, sense perdre de vista els desafiaments que el futur ja ens deixa entreveure, i que reclama "reconciliar el propòsit i l'organització de l'aprenentatge com una empresa social col·lectiva".

Per tot això la ICCIC té, des de l'humanisme i el compromís amb la qualitat, la vocació:

² Delors, J et alii, *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*, Barcelona, Centre Unesco de Catalunya, 1996.

³ *Repensar l'educació. Vers un bé comú mundial?*, Barcelona, Centre Unesco de Catalunya, 2015.

a

Que l'alumnat adquireixi un alt domini lingüístic, començant per la llengua catalana i projectat també al castellà, i a altres llengües europees d'una gran difusió, especialment l'anglès, el francès i l'alemany, que el doti d'una capacitat d'expressió i de comunicació completes.

b

Que desenvolupi sobre bases sòlides les seves competències i habilitats en l'àmbit del pensament abstracte, de la reflexió crítica, de l'aproximació científica a la realitat, de la dimensió cívica i de l'expressió artística.

Una proposta educativa fonamentada

A la ICCIC fem una proposta educativa permanentment actualitzada, basada en el coneixement disponible sobre la naturalesa de l'aprenentatge i les evidències dels assoliments en termes de competències i habilitats per a la vida, en el segle XXI.

Definim la nostra acció educativa com a activa, personalitzada, orientada a la formació de persones competents en la societat del coneixement,

entesa com a procés social, i amb una concepció primordialment formativa de l'avaluació que, al mateix temps, entén el paper cabdal de la motivació i també de l'esforç en els processos d'aprenentatge.

Considerem que un objectiu essencial de l'aprenentatge ha de ser l'adquisició d'una expertesa adaptable, capaç d'aplicar el coneixement i les habilitats apreses en situacions diverses

amb flexibilitat i creativitat. La ICCIC, compromesa amb la innovació, orienta la seva tasca educativa cap a la creació d'entorns que afavoreixin l'aprenentatge constructiu i autoregulat, tenint en compte el context i promovent la capacitat de col·laboració.

La nostra proposta educativa es vol fonamentar en el coneixement i les evidències disponibles sobre la natura-

lesa de l'aprenentatge i amb aquest propòsit respon al repte exigent que comporta fer confluïr, en les situacions que generen les escoles quotidianament per aprendre, els set principis que estableix l'OCDE per caracteritzar els entorns d'aprenentatges innovadors⁴:

⁴ Dumont, H.; Instance, D., i Benavides, F. (ed.), *La naturalesa de l'aprenentatge: Utilitzar la recerca per inspirar la pràctica*, París, OECD, 2012.

1

L'alumnat és el protagonista del procés d'aprenentatge i les activitats se centren en la seva cognició i el seu creixement. Per a la ICCIC l'alumne és el centre de l'acció educativa. Per això treballem per una personalització de l'aprenentatge, en què l'acció tutorial, amb un tracte personal i un acompanyament individual, sigui un component essencial.

2

L'aprenentatge és de naturalesa social. Per això des de la ICCIC fomentem el treball en equip i l'aprenentatge cooperatiu ben organitzat, compatible amb la recerca personal i l'estudi autònom.

3

Les emocions són part integral de l'aprenentatge. Compartim el criteri que l'emoció i la cognició orienten l'aprenentatge i que les emocions positives i la motivació faciliten l'adquisició de coneixements i competències d'una manera eficient.

Les escoles de la ICCIC es reconeixen en aquests principis, i se senten plenament protagonistes i inserides en el segle XXI, i també implicades en les transformacions constants que s'hi produeixen, associades a canvis tecnològics substancials, constants i d'una ràpida implantació, en què la progressió del coneixement adquireix un paper determinant i reclama un aprenentatge continu, actualitzat constantment.

4

L'aprenentatge ha de tenir en compte les diferències individuals entre l'alumnat, incloent-hi el coneixement previ, les capacitats, les estratègies d'aprenentatge i l'organització, i ha de comptar amb el suport d'una acció tutorial conjunta.

5

L'esforç de tot l'alumnat és clau per a l'aprenentatge. Per aquest motiu, els entorns d'aprenentatge han d'estimular l'afany de superació sense caure en sobrecàrregues o en monotonies poc motivadores.

6

L'avaluació continuada afavoreix l'aprenentatge. En aquesta direcció, a la ICCIC apostem per una avaluació formativa, basada en expectatives positives i l'aplicació d'estratègies d'avaluació coherents, que comptin amb la implicació de l'alumnat. Propugnem una avaluació competencial i concebuda al servei de l'aprenentatge.

7

Aprendre és construir relacions horitzontals entre àrees de coneixement i matèries, però també amb la comunitat més propera i amb el món en general, perquè d'aquesta manera es fomenta una comprensió més completa i polièdrica. Des de la convicció de l'enriquiment que una visió integral aporta a l'aprenentatge, a la ICCIC apostem pel treball en equip del professorat, per la interdisciplinarietat, pels projectes on conflueixen disciplines o àrees i perspectives diverses i per l'aprenentatge entre iguals, entre alumnes de diferents nivells, edats, interessos i cursos.

Una institució oberta que aprèn

A la ICCIC ens sentim compromesos amb una missió educativa i cultural que la identifica davant de la societat catalana, amb una trajectòria d'una coherència sòlida i àmpliament reconeguda, definida per: la pedagogia participativa, integral i personalitzada; l'humanisme cristià; la seva vocació de servei a la societat; la seva catalanitat i la seva mirada oberta al món. Des d'aquests fonaments, afrontem el futur amb l'ambició d'implicar-nos-hi activament, d'esdevenir-ne protagonistes, d'exercir-hi un lideratge pedagògic i una fecunda incidència cultural i social.

D'acord amb els principis que determinen les característiques d'una organització educativa eficaç (seguint les orientacions de l'OCDE)⁵, optem

per un model organitzatiu versàtil, subordinat a les finalitats educatives, que permeti dinàmiques adequades per al disseny, el desenvolupament i la sostenibilitat d'experiències innovadores, capaç de generar i sostenir entorns d'aprenentatge eficaços a través de fórmules flexibles i traient partit educatiu de l'enorme potencial de les tecnologies de la informació, l'aprenentatge i el coneixement. La tecnologia pot ser un potent aliat, a condició que la Institució sigui capaç d'apropriar-se'n, no pas per reproduir les pràctiques tradicionals, sinó precisament per desenvolupar experiències educatives avançades.

Apostem per una organització amb un lideratge pedagògic clarament orientat a promoure

l'aprenentatge i, al mateix temps, distribuït, vinculat a comunitats professionals d'aprenentatge que troben a l'escola un laboratori idoni per desenvolupar la seva tasca. Propugnem una organització oberta internament, en què els professionals treballin d'una manera transversal i, fonamentalment, en equip. Una organització, a més, permeable al context, capaç de contribuir-hi i de treure partit del seu capital social, professional i cultural, expressat en les seves diverses escoles, que, nodrint-se del marc comú de treball definit en aquest document, es determina i concreta en el projecte educatiu de cada centre (PEC).

⁵ OECD, *Manual per a entorns d'aprenentatge innovadors*, Barcelona, Editorial UOC, 2018

4. Protagonistes de l'educació: alumnes, docents, famílies

A la ICCIC concebem l'educació com una acció que implica tres actors imprescindibles: els alumnes, els docents i les famílies.

Alumnes: una educació per a aprenents del segle XXI

Una de les raons de ser d'una institució educativa és la seva capacitat d'incidir en la projecció personal i professional futura de les persones per a les quals s'ha creat. A la ICCIC propugnem un aprenentatge vivencial, global, participatiu i enfocat a capacitats, perquè aspirem a formar alumnes competents per a la societat del coneixement, persones obertes als avenços i dotades per afrontar amb intel·ligència i criteri els nous reptes.

Als nostres centres treballlem perquè l'alumnat participi activament en el procés d'aprenentatge per mitjà de l'observació, l'experimentació, l'estudi, l'abstracció i la reflexió, amb la voluntat que actui amb un esperit de millora constant. Ens proposem que desenvolupi plenament les seves capa-

citats d'escoltar, de treballar en equip, d'anàlisi i de memòria, i també la creativitat, la sensibilitat cultural, la sistematització del coneixement, el sentit crític i la curiositat per saber.

El nostre objectiu és que els aprenents esdevinguin autònoms i responsables, amb valors consistents i motivacions constants, conscients de les seves capacitats i dels seus talents, perquè puguin actuar amb llibertat, coherència i esperit crític. En un context cada vegada més globalitzat i hiper connectat, les relacions de treball i comunicatives en xarxa han adquirit una rellevància indiscutible, i requereixen una bona capacitat de planificació i organització del temps. Per això també cal que el nostre alumnat adquireixi aquests hàbits en el context escolar.

Un aspecte important per a la ICCIC és la transmissió de valors i l'acompanyament de l'alumnat en la construcció del seu projecte de vida i professional. Creiem en el valor de l'esforç, del rigor i de l'honestetat, i treballlem perquè els aprenents assumeixin els principis de la dignitat de la persona, del respecte als altres, de la importància del diàleg des de l'anhel d'entendre la realitat de l'altre, i perquè es reconeguin com a persones lliures, amb drets i deures envers la societat de la qual formen part.

A la ICCIC, amb una atenció a nens i nenes des dels tres anys i fins als divuit, pel que fa a les escoles reglades, i sense límit d'edat en les no reglades, treballlem perquè els alumnes esdevinguin en un futur:

1

Ciudadans en el sentit més ampli. En la societat del segle XXI les persones que la conformen s'han de sentir essencialment partícips dels processos socials i de les decisions que des de les institucions públiques es plantegen.

2

Persones amb consciència democràtica i de participació social. És fonamental la capacitat d'exercir i promoure els valors democràtics en una societat diversa i plural, com també la de conèixer i saber utilitzar els canals d'implicació ciutadana que permeten integrar-se activament en la societat.

3

Persones amb esperit social i de compromís amb els altres i l'entorn. És imprescindible el sentit de solidaritat cap a les persones i els entorns més desfavorits, tant dels més propers com dels més allunyats. La preservació de l'entorn, també físic, és essencial per construir un futur millor.

4

Persones competents per afrontar els reptes professionals que se'ls presentin. Amb una actitud positiva i amb capacitat de lideratge, de treball en equip, de rigor i saber fer.

5

Persones amb una base cultural àmplia i sòlida. Capacitats per aprofundir en el coneixement, tant en el vessant científic com en l'artístic, entenent la cultura com una forma del saber que ens obre, també, al coneixement d'altres realitats.

En el projecte educatiu de cada una de les escoles de la Institució s'especifiquen les concrecions metodològiques encaminades a aquestes finalitats.

El nostre objectiu és que els aprenents esdevinguin autònoms i responsables, amb valors consistents i motivacions constants.

Docents de la ICCIC

Els professionals, compromesos amb la Institució, comparteixen i promouen el seu ideari i participen activament en l'aplicació del projecte educatiu en cadascun dels centres on actuen. Tots ells són educadors del nostre alumnat.

La missió que se'ls encomana té un valor i una transcendència extraordinaris i, en conseqüència, són models de comportament i d'actuació. Eduquen en la convivència, la democràcia i la llibertat, i en tots els valors explicitats en l'ideari

de la Institució. Són conscients que la seva acció va encaminada a la formació integral i harmònica de l'alumnat, sota els principis concretats en el codi deontològic de la Institució.

Des de la ICCIC creiem en la necessitat de mantenir i vetllar per un clima de treball de confiança i col·laboració, en què els nostres professionals compleixen una funció primordial. Els docents promouen els projectes educatius de qualitat que caracteritzen la nostra Institució, i hi participen activament.

01

El compromís amb l'alumnat

La Institució Cultural del CIC es defineix com una organització que aprèn. Defensem una fórmula de govern participatiu i col·laborador als diversos centres, on cadascú trobi el seu espai de creixement personal i on es pugui articular la pràctica docent en el marc de comunitats professionals d'aprenentatge. Ens sentim compromesos amb el desenvolupament personal del professorat i apostem per la seva formació, a fi d'impulsar la millora constant de la seva competència, que els permeti desplegar totes les seves potencialitats.

Els docents de la ICCIC han de ser professionals altament qualificats, que responguin a les exigències pedagògiques de la societat actual i que se sentin vinculats pels compromisos següents:

Atès el procés de desenvolupament personal en què es troben els destinataris de l'acció educativa, els docents presten una atenció permanent a la influència de les seves accions sobre els educands, ja que solen servir de pautes de conducta. Això implica que la seva actuació es guia pels principis de responsabilitat i exemplaritat.

Els docents vetllen per establir un clima de respecte mutu, perquè és essencial per aconseguir la interacció positiva entre companys i la confiança que requereix tot procés d'aprenentatge. Alhora, procuren despertar la il·lusió pel saber, l'autoestima i la predisposició a l'esforç, i adopten una actitud oberta i versàtil respecte a l'aplicació de metodologies d'aprenentatge adequades. Així mateix, utilitzen les estratègies docents més idònies que permetin generar confiança en l'aprenent i mantenir les altes expectatives dels docents sobre les seves possibilitats d'aprenentatge.

02

El compromís amb la professió

La professió docent s'exerceix d'acord amb valors nuclears, com ara el respecte als altres o el foment de la dignitat, l'esforç per accedir a la veritat amb racionalitat científica, la promoció d'aprenentatges que facilitin l'autonomia personal, la preservació del bon nom de la professió i la pràctica docent entesa com a servei.

Els docents exerceixen la professió des de l'autonomia, el reconeixement mutu i la col·laboració amb el conjunt d'agents que intervenen en la vida del centre. Així mateix, conscients de l'impacte i del seguiment social dels resultats assolits, entenen l'avaluació com un procediment d'aprenentatge i una oportunitat de millora.

03

El compromís amb el coneixement

Els docents promouen l'aprenentatge des d'un coneixement rigorós de les diferents àrees del saber. Eduquen persones de diverses edats i de condicions diferents. Treballen en equips docents i participen en processos i projectes d'innovació i recerca educativa.

És tasca dels docents seleccionar els continguts que més s'ajustin a la necessària seqüència dels coneixements escolars, d'acord amb els diversos nivells educatius, així com discernir, elaborar i oferir una informació actualitzada de la seva especialitat, que sigui veraç i comprensible en relació amb les disciplines en què desenvolupen la seva tasca pedagògica docent. Treballen, doncs, de manera reflexiva a fi de millorar la seva pràctica professional i d'adquirir habilitats per dur a terme la seva tasca docent amb excel·lència, sempre en consonància amb el projecte pedagògic de la ICCIC.

04

El compromís amb la societat

L'educació adquireix tot el seu sentit com a servei a la societat a través de la formació de ciutadans responsables, amb el bagatge cultural necessari per entendre el temps, el país i el món on viuen.

La professionalitat dels docents constitueix una realitat dinàmica que cal anar adaptant als requeriments de la societat en cada situació històrica, als coneixements que vagin sorgint en cada moment social i a les noves exigències de l'educació.

En l'acció educativa cal prestar una atenció especial a la col·laboració amb la resta dels agents educatius i socials de la comunitat educativa. En aquest aspecte resulta especial i prioritària la relació amb les famílies dels alumnes. La cooperació i la complementació entre tots, des del diàleg fecund, és imprescindible per crear entorns favorables a l'educació.

La consciència de la transcendència de l'acció d'educar requereix un esforç de formació

permanent, un alt grau d'exigència, un ferm esperit de servei, una estabilitat adequada i un equilibri emocional, a més d'una passió per ensenyar i facilitar l'aprenentatge dels altres amb una gran capacitat d'observació, paciència i perseverança.

Famílies

La trajectòria de la Institució acredita que les famílies de l'alumnat de la ICCIC valoren l'equip docent i professional, l'estil i el projecte pedagògic i l'ideari com a elements decisius. Les famílies són exigents acadèmicament i consideren fonamental la transmissió dels valors que associen a les nostres escoles i que el nostre ideari explicita. Perceben que la ICCIC fomenta l'arrelament al país i la cultura catalana, i alhora promou el diàleg, la solidaritat i el respecte.

Així mateix, són considerats valors rellevants l'oferta integral i completa de formació, i

les eines i els recursos destinats a l'atenció a la diversitat en el marc d'una educació inclusiva. De la mateixa manera posen en relleu la vocació humanística i l'aposta per la innovació pedagògica i la plena incorporació de l'ús de les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.

Les famílies se senten compromeses i implicades en el projecte de les nostres escoles i hi confien com la millor opció perquè els seus fills afrontin el futur amb les garanties formatives idònies.

La comunitat educativa, doncs, va més enllà de la simple

relació entre docents i alumnes. Necessita també un vincle fluid i constant entre l'escola i la família per a un ensenyament més personalitzat i eficaç. Per això a la ICCIC concedim una gran importància a la comunicació de l'escola amb les famílies: les entrevistes amb els tutors, les reunions pedagògiques, les activitats lúdiques, les conferències i dissertacions, les escoles de pares, etc.

Des de la ICCIC considerem una qüestió crítica per a l'èxit de l'alumnat la vinculació de les famílies al nostre projecte educatiu. Les nostres escoles han de ser proactives en el

treball per reforçar aquesta aliança indispensable entre escola i família. En aquest sentit promovem la participació i la col·laboració de les famílies en la definició de la nostra proposta educativa. Atribuïm a aquesta col·laboració amb les famílies una funció cabdal per la potencialitat que ofereix en termes de desenvolupament del capital social, cultural i professional, i per posar de manifest l'actitud d'obertura que adopta la Institució en l'establiment de xarxes i la creació de sinergies.

5. Apunt final

El món educatiu viu un moment d'inflexió. La globalització i la societat del coneixement han comportat reptes metodològics per a un model educatiu que ha de respondre a noves necessitats i demandes socials.

Ens cal una educació amb una alta capacitat d'adaptació a la realitat de l'alumnat.

Aquest document, doncs, per la seva pròpia vocació, resta sempre obert a futures revisions i defineix la nostra manera d'entendre la tasca educativa, la fita o l'horitzó on volem arribar, que inspira i es particularitza en els projectes educatius de cada una de les escoles de la ICCIC. Explica cap on volem anar i com volem avançar. Vol ser el marc de referència per a totes les persones que formen part de la Institució Cultural del CIC.

© Institució Cultural del CIC, 2018

Via Augusta, 205
08021 – Barcelona
www.iccic.edu

Disseny i maquetació
MANEKO.

Producció editorial
Winihard Grafics S.L.

**INSTITUCIÓ
CULTURAL
DEL CIC**
Fundació Privada

www.iccic.edu

